

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 24.7.2024
COM(2024) 800 final

ANNEX

BILAGA

till

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÈN OCH REGIONKOMMITTÈN

2024 års rapport om rättsstatsprincipen

Situationen i fråga om rättsstatsprincipen i EU

{SWD(2024) 801 final} - {SWD(2024) 802 final} - {SWD(2024) 803 final} -
{SWD(2024) 804 final} - {SWD(2024) 805 final} - {SWD(2024) 806 final} -
{SWD(2024) 807 final} - {SWD(2024) 808 final} - {SWD(2024) 809 final} -
{SWD(2024) 810 final} - {SWD(2024) 811 final} - {SWD(2024) 812 final} -
{SWD(2024) 813 final} - {SWD(2024) 814 final} - {SWD(2024) 815 final} -
{SWD(2024) 816 final} - {SWD(2024) 817 final} - {SWD(2024) 818 final} -
{SWD(2024) 819 final} - {SWD(2024) 820 final} - {SWD(2024) 821 final} -
{SWD(2024) 822 final} - {SWD(2024) 823 final} - {SWD(2024) 824 final} -
{SWD(2024) 825 final} - {SWD(2024) 826 final} - {SWD(2024) 827 final} -
{SWD(2024) 828 final} - {SWD(2024) 829 final} - {SWD(2024) 830 final} -
{SWD(2024) 831 final}

¹REKOMMENDATIONER TILL BELGIEN

Sammantaget har Belgien med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Vissa ytterligare framsteg med insatserna för att ge domstolsväsendet som helhet tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser, med beaktande av europeiska normer.
- Inga framsteg med att stärka regelverket för integritet, bland annat genom att anta regler om gåvor och förmåner för parlamentsledamöter och genom att stärka karensreglerna för regeringen och deras kanslier.
- Vissa framsteg med att slutföra lagstiftningsreformen om lobbyverksamhet, inrätta en ram som inbegriper ett öppenhetsregister och ett lagstiftningsfotavtryck och omfattar både parlamentsledamöter och regeringsmedlemmar.
- Vissa ytterligare framsteg med insatserna för att stärka ramen för tillgång till allmänna handlingar, i synnerhet genom att förbättra begärande- och överklagandeprocesserna, med beaktande av europeiska normer för tillgång till allmänna handlingar.

På grundval av detta och med hänsyn till annan utveckling under perioden som avses rekommenderas Belgien att göra följande:

- Fortsätta med insatserna för att åtgärda de strukturella resursbristerna inom rättssystemet, med beaktande av europeiska normer för rättssystemets resurser.
- Stärka insatserna för att effektivisera domstolsväsendet, i synnerhet för att minska handläggningstiden på grundval av omfattande statistiska uppgifter.
- Stärka regelverket för integritet, bland annat genom att anta regler om gåvor och förmåner för parlamentsledamöter och karensregler för regeringen och deras kanslier.
- Slutföra lagstiftningsreformen om lobbyverksamhet, inrätta en ram som inbegriper ett öppenhetsregister och ett lagstiftningsfotavtryck och omfattar både parlamentsledamöter och regeringsmedlemmar.
- Fortsätta med insatserna för att stärka ramen för tillgång till allmänna handlingar, i synnerhet genom att förbättra begärande- och överklagandeprocesserna, med beaktande av europeiska normer för tillgång till allmänna handlingar.
- Vidta åtgärder för att säkerställa att offentliga myndigheter följer slutliga avgöranden från nationella domstolar och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.

REKOMMENDATIONER TILL BULGARIEN

Sammantaget har Bulgarien med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Vissa ytterligare framsteg när det gäller att vidta åtgärder för att anpassa den relevanta lagstiftningsramen för att undvika långvarigt förordnande av domare för att tillsätta lediga tjänster, med beaktande av europeiska normer för förordnande av domare.
- Vissa ytterligare framsteg med att gå vidare med utarbetandet av lagstiftningsändringarna som syftar till att förbättra högsta domarrådets utredningsavdelnings funktion och förebygga risken för politiskt inflytande, i synnerhet genom att göra rättsliga myndigheter delaktiga i urvalet av dess medlemmar.
- Fullt ut implementerat rekommendationen om att öka insatserna för att anpassa högsta domarrådets sammansättning, med beaktande av europeiska normer för domstolsråd.
- Ännu inga framsteg med att säkerställa effektivare utredningar och verkliga resultat när det gäller åtal och slutliga domar i korruptionsärenden på hög nivå, liksom inte heller några betydande framsteg när det gäller de institutionella reformerna av antikorrptionskommissionen.
- Inga framsteg med att förbättra integriteten för höga verkställande funktioner, med beaktande av europeiska normer, särskilt genom att säkerställa att det införs tydliga integritetsnormer för regeringen samt en lämplig sanktionsmekanism.
- Vissa ytterligare framsteg med att gå vidare med arbetet för att stärka insynen när det gäller fördelningen av statlig annonsering, i synnerhet statlig annonsering som kontrakteras via mellanhänder såsom mediebyråer.

På grundval av detta och med beaktande av annan utveckling under den period som avses, och utöver en påminnelse om de relevanta åtaganden som gjorts enligt återhämtnings- och resiliensplanen och de relevanta landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen, rekommenderas Bulgarien att göra följande:

- Vidta åtgärder för att anpassa den relevanta lagstiftningsramen för att undvika långvarigt förordnande av domare för att tillsätta lediga tjänster, med beaktande av europeiska normer för förordnande av domare.
- Gå vidare med lagstiftningsändringarna som syftar till att förbättra högsta domarrådets utredningsavdelnings funktion och förebygga risken för politiskt inflytande, i synnerhet genom att göra rättsliga myndigheter delaktiga i urvalet av dess medlemmar.
- Gå vidare med planerna på att anta en mekanism för att införa skyddsåtgärder i utnämningsförfarandet för de parlamentsvalda ledamöterna i högsta åklagarrådet, säkerställa deras oberoende och ta hänsyn till europeiska normer, särskilt med tanke på rådets roll vid utnämning och entledigande av riksåklagaren.
- Säkerställa verkliga resultat när det gäller utredningar, åtal och slutliga domar i korruptionsmål på hög nivå och ett effektivt genomförande av antikorrptionskommissionen.
- Förbättra integriteten för höga verkställande funktioner, med beaktande av europeiska normer, särskilt genom att säkerställa att det införs tydliga integritetsnormer för regeringen samt en lämplig sanktionsmekanism.
- Gå vidare med arbetet för att stärka insynen när det gäller fördelningen av statlig annonsering, i synnerhet statlig annonsering som kontrakteras via mellanhänder såsom mediebyråer.

REKOMMENDATIONER TILL TJECKIEN

Sammantaget har Tjeckien med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Betydande framsteg när det gäller att främja reformen av åklagarmyndigheten och samtidigt behålla det ursprungliga målet, dvs. att införa skyddsåtgärder för avskedande av riksåklagaren och andra chefsåklagare, med beaktande av europeiska normer för åklagarväsendets oberoende och självständighet.
- Vissa framsteg med att vidta åtgärder för att förkorta förfaranden och säkerställa oberoende utredningar och åtal i fall av korruption på hög nivå.
- Vissa framsteg med att stärka integritetsramen för parlamentsledamöter, särskilt genom att komplettera de befintliga karensreglerna och lobbyverksamhet.
- Betydande framsteg med att slutföra översynen av lagstiftningen om intressekonflikter, bland annat genom att förtydliga definitionen av verkligt ägande, och gå vidare med ytterligare reformer som rör insyn i information om medieägande.
- Betydande framsteg med att stärka regler och mekanismer för att stärka public service-mediernas oberoende styrning, med beaktande av europeiska normer för public service-medier.
- Vissa ytterligare framsteg med att främja lagstiftningsändringarna för att inrätta ett nationellt människorättsinstitut, med beaktande av FN:s Parisprinciper.

På grundval av detta och med beaktande av annan utveckling under den period som avses, och utöver en påminnelse om de relevanta åtaganden som gjorts enligt återhämtnings- och resiliensplanen, rekommenderas Tjeckien att göra följande:

- Vidta åtgärder för att åtgärda lönerna för domare, åklagare och annan personal inom rättsväsendet, med beaktande av europeiska normer för domstolsväsendets resurser och löner.
- Vidta åtgärder för att förkorta förfaranden och säkerställa oberoende utredningar och åtal i fall av korruption på hög nivå.
- Vidta ytterligare åtgärder för att stärka integritetsramen för parlamentsledamöter, särskilt genom att komplettera de befintliga karensreglerna och lobbyverksamhet.
- Framsteg med ytterligare reformer när det gäller insyn i information om medieägande.
- Säkerställa att det finns regler eller mekanismer för att tillhandahålla finansiering till public service-medier som är lämplig för att de ska kunna fullgöra sitt public service-uppdrag samtidigt som mediernas oberoende garanteras.
- Fortsätta att gå vidare med lagstiftningsändringarna för att inrätta ett nationellt människorättsinstitut, med beaktande av FN:s Parisprinciper.

REKOMMENDATIONER TILL DANMARK

Sammantaget har Danmark med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Fullt ut verkställt rekommendationen om att säkerställa att rättssystemet ges tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser inom nästa fleråriga ram, med beaktande av europeiska normer för rättssystemets resurser.
- Inga framsteg med att införa regler om s.k. svängdörrar för ministrar och om lobbyverksamhet samt säkerställa tillräcklig kontroll av redovisningar av tillgångar som lämnats av personer som anförtratts höga verkställande funktioner.
- Betydande framsteg med att säkerställa insamlingen av uppgifter om utredningar och åtal av korruptionsrelaterade brott på nationell och lokal nivå.
- Vissa framsteg i processen för att reformera lagen om tillgång till allmänna administrativa handlingar för att stärka rätten till tillgång till handlingar, i synnerhet genom att begränsa grunderna för att avslå begäranden om utlämnande, med beaktande av europeiska normer för tillgång till allmänna handlingar.

På grundval av detta och med hänsyn till annan utveckling under perioden som avses rekommenderas Danmark att göra följande:

- Slutföra översynen av rättshjälpsystemet, med beaktande av europeiska normer för rättshjälp.
- Införa regler om svängdörrar för ministrar och om lobbyverksamhet samt säkerställa tillräcklig kontroll av redovisningar av tillgångar som lämnats av personer som anförtratts höga verkställande funktioner.
- Gå vidare med processen för att reformera lagen om tillgång till allmänna administrativa handlingar för att stärka rätten till tillgång till handlingar, i synnerhet genom att begränsa grunderna för att avslå begäranden om utlämnande, med beaktande av europeiska normer för tillgång till allmänna handlingar.

REKOMMENDATIONER TILL TYSKLAND

Sammantaget har Tyskland med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Vissa framsteg med fortsatta insatser för att ge domstolsväsendet tillräckliga resurser, däribland när det gäller lönenivåer för domare, med beaktande av europeiska normer för domstolsväsendets resurser och löner.
- Vissa framsteg med att gå vidare med planerna på att införa ett ”lagstiftningsfotavtryck” som gör det möjligt att övervaka och spåra alla intresseorganisationer som försöker påverka och bidra till specifika rättsakter.
- Vissa ytterligare framsteg med att stärka de befintliga karensreglerna (svängdörrsproblematiken) genom att göra de olika tillämpliga reglerna mer samstämmiga, öka insynen i tillstånd för framtida anställning av högre offentliga tjänstemän och förlänga karenstiden för federala ministrar och federala parlamentariska statssekreterare.
- Inga ytterligare framsteg med att komma vidare med planen på att skapa en rättslig grund för pressens rätt till information när det gäller federala myndigheter, med beaktande av europeiska normer för tillgång till officiella handlingar.
- Ännu inga framsteg med att gå vidare med planen på att anpassa statusen som skattebefriade för ideella organisationer i syfte att ta itu med de utmaningar som de nu tillämpliga reglerna för med sig för deras verksamhet i praktiken, med beaktande av europeiska normer för finansiering av organisationer i det civila samhället.

På grundval av detta och med hänsyn till annan utveckling under perioden som avses rekommenderas Tyskland att göra följande:

- Vidta åtgärder för att säkerställa en lämplig lönenivå för domare och åklagare, med beaktande av europeiska normer för rättsväsendets löner.
- Ytterligare stärka ”lagstiftningsfotavtrycket” genom att offentliggöra alla synpunkter på lagstiftningen som företrädare för intressegrupper har kommit med och genom att utvidga tillämpningsområdet till den parlamentariska fasen av lagstiftningsförfarandet.
- Stärka de befintliga karensreglerna genom att förlänga karensperioderna för federala ministrar och federala parlamentariska statssekreterare.
- Gå vidare med planen på att skapa en rättslig grund för pressens rätt till information när det gäller federala myndigheter, med beaktande av europeiska normer för tillgång till officiella handlingar.
- Gå vidare med planen på att anpassa statusen som skattebefriade för ideella organisationer i syfte att ta itu med de utmaningar som de nu tillämpliga reglerna för med sig för deras verksamhet i praktiken, med beaktande av europeiska normer för finansiering av organisationer i det civila samhället.

REKOMMENDATIONER TILL ESTLAND

Sammantaget har Estland med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Vissa ytterligare framsteg när det gäller att säkerställa att riktlinjerna om intressekonflikter omfattas av en mekanism för efterlevnad.
- Vissa ytterligare framsteg när det gäller insatserna för att säkerställa ett enhetligt och effektivt genomförande av rätten till tillgång till information, med beaktande av europeiska normer för tillgång till allmänna handlingar.

På grundval av detta och med hänsyn till annan utveckling under perioden som avses rekommenderas Estland att göra följande:

- Fortsätta med insatserna för att reformera rådet för domstolsförvaltning, med beaktande av europeiska standarder för domstolsråd.
- Gå vidare med insatserna för att säkerställa ett enhetligt och effektivt genomförande av rätten till tillgång till information, med beaktande av europeiska normer för tillgång till allmänna handlingar.
- Säkerställa ett effektivt offentligt samråd inom ramen för lagstiftningsprocessen.

REKOMMENDATIONER TILL IRLAND

Sammantaget har Irland med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Betydande framsteg med att säkerställa att reformen av utnämningar och befordran av domare, med avseende på sammansättningen i kommissionen för domarutnämning, tar hänsyn till europeiska normer för utnämning av domare.
- Vissa framsteg med fortsatta åtgärder som syftar till att minska rättegångskostnader för att säkerställa faktisk tillgång till rättslig prövning, med beaktande av europeiska normer för oproportionerliga rättegångskostnader och deras påverkan på möjligheten till rättslig prövning.
- Fullt ut genomfört rekommendationen om lobbyverksamhet och vissa framsteg när det gäller att stärka den befintliga etiska ramen, inbegripet övervaknings- och tillsynskapaciteten hos kommissionen för normer för offentlig förvaltning, men inte när det gäller att stärka och digitalisera systemet för redovisning av tillgångar.
- Betydande framsteg med reformen av förtalslagen för att förbättra yrkesmiljön för journalister, med beaktande av europeiska normer för skydd av journalister.
- Vissa ytterligare framsteg när det gäller att vidta åtgärder för att ta itu med rättsliga hinder med koppling till tillgång till finansiering för organisationer i det civila samhället, som en del av reformen av vallagen.

På grundval av detta och med hänsyn till annan utveckling under perioden som avses rekommenderas Irland att göra följande:

- Gå vidare med det lagstiftningsarbete som krävs för att minska rättegångskostnader för att säkerställa faktisk tillgång till rättslig prövning, med beaktande av europeiska normer för oproportionerliga rättegångskostnader och deras påverkan på möjligheten till rättslig prövning.
- Ytterligare stärka den befintliga etiska ramen, inbegripet övervaknings- och tillsynskapaciteten hos kommissionen för normer för offentlig förvaltning, och stärka och digitalisera systemet för redovisning av tillgångar.
- Slutföra reformen av förtalslagen för att förbättra yrkesmiljön för journalister, med beaktande av europeiska normer för skydd av journalister.
- Säkerställa att det finns regler eller mekanismer för att tillhandahålla finansiering till public service-medier som är lämplig för att de ska kunna fullgöra sitt public service-uppdrag samtidigt som mediernas oberoende garanteras.
- Ytterligare fortsätta insatserna för att ta itu med rättsliga hinder med koppling till tillgång till finansiering för organisationer i det civila samhället, som en del av reformen av vallagen.

REKOMMENDATIONER TILL GREKLAND

Sammantaget har Grekland med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Fullt ut implementerat rekommendationen om att ta itu med behovet av att involvera domstolsväsendet i utnämningen av ordförande och vice ordförande i Högsta förvaltningsdomstolen, Högsta domstolen och revisionsrätten, med beaktande av europeiska normer för utnämningar inom domstolsväsendet.
- Vissa ytterligare framsteg med att öka insatserna för att uppnå verkliga resultat när det gäller åtal och slutliga domar i korruptionsärenden, inbegripet korruption på hög nivå.
- Vissa ytterligare framsteg med att fortsätta processen för att anta icke-rättsliga skyddsåtgärder och betydande framsteg med att starta upp lagstiftningsprocessen med avseende på skydd av journalister, på grundval av det arbete som inleddes av arbetsgruppen, i synnerhet när det gäller missbruk av rättsprocesser mot journalister och deras säkerhet, i linje med det antagna samförståndsavtalet och med beaktande av europeiska normer för skydd av journalister.
- Vissa framsteg med att säkerställa ett effektivt och lägligt offentligt samråd med berörda parter om lagstiftningsförslag, bland annat genom att tillhandahålla tillräckligt med tid för offentliga samråd.
- Vissa ytterligare framsteg med att vidta ytterligare åtgärder för att utvärdera det nuvarande registreringssystemet för organisationer i det civila samhället, bland annat genom att inleda en strukturerad dialog med organisationer i det civila samhället, och bedöma huruvida det behöver ändras.

På grundval av detta och med beaktande av annan utveckling under den period som avses, och utöver en påminnelse om de relevanta åtaganden som gjorts enligt återhämtnings- och resiliensplanen, rekommenderas Grekland att göra följande:

- Fortsätta med satsningarna för att uppnå verkliga resultat när det gäller åtal och slutliga domar i korruptionsärenden, inbegripet korruption på hög nivå.
- Fortsätta arbetet med att anta rättsliga och andra skyddsåtgärder för att förbättra skyddet av journalister, på grundval av de verksamheter som inleddes av arbetsgruppen, i synnerhet när det gäller missbruk av rättsprocesser mot journalister och deras säkerhet, i linje med det antagna samförståndsavtalet och med beaktande av europeiska normer för skydd av journalister.
- Intensifiera insatserna för att säkerställa ett effektivt och lägligt offentligt samråd med berörda parter om lagstiftningsförslag, bland annat genom att iaktta den lagstadgade tidsramen för offentliga samråd.
- Stärka insatserna för att utvärdera den nuvarande rättsliga ramen för registreringssystemet för organisationer i det civila samhället och bedöma om det finns ett behov av att ändra det, samtidigt som man går vidare med en strukturerad dialog med det civila samhällets organisationer.

REKOMMENDATIONER TILL SPANIEN

Sammantaget har Spanien med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Vissa framsteg med att stärka stadgan för riksåklagaren, men inte när det gäller separationen av riksåklagarens och regeringens mandattid, med beaktande av europeiska normer för åklagarväsendets oberoende och självständighet.
- Betydande framsteg med förnyelsen av domstolsrådet som prioriterad fråga och inledandet, omedelbart efter förnyelsen, av en process i syfte att anpassa utnämningen av domarledamöterna med beaktande av europeiska normer för domstolsråd.
- Inga ytterligare framsteg i arbetet med att anta lagstiftning om lobbyverksamhet, bland annat inrättandet av ett obligatoriskt offentligt register över lobbyister.
- Vissa framsteg med att öka insatserna för att ta itu med utmaningar kopplade till utredningars och straffrättsliga förfarandens längd i syfte att effektivisera hanteringen av korruptionsärenden på hög nivå, bland annat genom att slutföra reformen av straffprocesslagen.
- Inga framsteg med att stärka reglerna om intressekonflikter och redovisningar av tillgångar för personer med höga verkställande funktioner genom att stärka befogenheten för byrån för intressekonflikter att ålägga sanktioner.
- Inga ytterligare framsteg med att stärka tillgången till information, i synnerhet via översynen av sekretesslagen, med beaktande av europeiska normer för tillgång till allmänna handlingar.

På grundval av detta och med beaktande av annan utveckling som ägde rum under referensperioden rekommenderas Spanien att:

- Fortsätta arbetet med att stärka stadgan för riksåklagaren, i synnerhet när det gäller separationen av riksåklagarens och regeringens mandattid, med beaktande av europeiska normer för åklagarväsendets oberoende och självständighet.
- På grundval av överenskommelsen av den 25 juni 2024 slutföra förnyelsen av domstolsrådet och gå vidare med processen i syfte att anpassa utnämningsförfarandet för sina domarledamöter, med beaktande av europeiska standarder för domstolsråd.
- Gå vidare med att anta lagstiftning om lobbyverksamhet, bland annat inrättandet av ett obligatoriskt offentligt register över lobbyister.
- Öka insatserna för att ta itu med utmaningar kopplade till utredningars och straffrättsliga förfarandens längd i syfte att effektivisera hanteringen av korruptionsärenden på hög nivå, bland annat genom att slutföra reformen av straffprocesslagen.
- Stärka reglerna om intressekonflikter och redovisningar av tillgångar för personer med höga verkställande funktioner, inbegripet genom att stärka självständigheten hos och befogenheten för byrån för intressekonflikter när det gäller att ålägga sanktioner.
- Gå vidare med att stärka tillgången till information, i synnerhet via översynen av sekretesslagen, med beaktande av europeiska normer för tillgång till allmänna handlingar.

REKOMMENDATIONER TILL FRANKRIKE

Sammantaget har Frankrike med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Vissa ytterligare framsteg med att slutföra pågående projekt som syftar till en fullständig digitalisering av tvistemåls- och brottmålsförfaranden.
- Betydande ytterligare framsteg när det gäller att säkerställa tillräckliga personalresurser för domstolsväsendet, i synnerhet genom att slutföra utvecklingen av verktyg för mätning av arbetsbördan för att bättre utvärdera behoven.
- Vissa framsteg med att säkerställa att reglerna om lobbyverksamhet tillämpas enhetligt på alla relevanta aktörer, inbegripet på högsta verkställande nivå.
- Inga framsteg med att öka insatserna för att stärka insynen i medieäggande, i synnerhet när det gäller komplicerade aktieägarstrukturer, på grundval av befintliga juridiska skyddsmekanismer.

På grundval av detta och med hänsyn till annan utveckling under perioden som avses rekommenderas Frankrike att göra följande:

- Ytterligare fortsätta med insatserna för att slutföra pågående projekt som syftar till en fullständig digitalisering av tvistemåls- och brottmålsförfaranden.
- Intensifiera insatserna för att säkerställa att reglerna om lobbyverksamhet tillämpas enhetligt på alla relevanta aktörer, inbegripet på högsta verkställande nivå.
- Intensifiera insatserna för att stärka insynen i medieäggande, i synnerhet när det gäller komplicerade aktieägarstrukturer, på grundval av befintliga juridiska skyddsmekanismer.

REKOMMENDATIONER TILL KROATIEN

Sammantaget har Kroatien med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Betydande framsteg när det gäller att fortsätta med de strukturella insatserna för att ta itu med lönerna för domare, statliga åklagare och övrig domstolspersonal, med beaktande av europeiska normer för domstolsväsendets resurser och löner.
- Betydande framsteg när det gäller att anta omfattande lagstiftning på lobbyingområdet, däribland för personer med höga ledande ställningar, och inrätta ett offentligt register över lobbyister.
- Vissa framsteg med att effektivisera utredningar och lagföring av korruptionsbrott, men inte med att se över straffprocesslagen och lagen om byrån för bekämpning av korruption och organiserad brottslighet, i enlighet med strategin mot korruption.
- Inga framsteg med att stärka ramen för rättvis och transparent fördelning av statlig annonsering genom att fastställa tydliga kriterier, god praxis och tillsynsåtgärder för att garantera att det offentliga upphandlingsförfarandet för lokala och regionala medier fungerar effektivt.
- Vissa ytterligare framsteg när det gäller rekommendationen om ytterligare insatser för att ta itu med problemet med strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt som är riktade mot journalister, bland annat genom att se över de rättsliga bestämmelserna om förtal och uppmuntra bredare tillämpning av förfaranderegler som gör det möjligt att ogilla rättsprocesser som saknar grund, med beaktande av europeiska normer för skydd av journalister.
- Vissa ytterligare framsteg har gjorts när det gäller att ytterligare förbättra uppföljningen av rekommendationerna och säkerställa ett mer systematiskt svar på ombudsmannens begäranden om information.

På grundval av detta och med beaktande av annan utveckling under den period som avses, och utöver en påminnelse om de relevanta åtaganden som gjorts enligt återhämtnings- och resiliensplanen, rekommenderas Kroatien att göra följande:

- Se över straffprocesslagen och lagen om byrån för bekämpning av korruption och organiserad brottslighet, enligt vad som fastställs i strategin för korruptionsbekämpning, för att ytterligare öka effektiviteten för utredningar och lagföring av korruptionsbrott.
- Intensifiera insatserna för att stärka den rättsliga ramen och tillsynsmekanismerna för att säkerställa en rättvis och öppen fördelning av statlig annonsering på nationell, regional och lokal nivå, inbegripet förfarandet för offentlig upphandling.
- Fortsätta insatserna för att ta itu med problemet med strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt som är riktade mot journalister, bland annat genom att se över de rättsliga bestämmelserna om förtal och uppmuntra bredare tillämpning av förfaranderegler som gör det möjligt att ogilla rättsprocesser som saknar grund, med beaktande av europeiska normer för skydd av journalister.
- Ytterligare förbättra uppföljningen av rekommendationer och säkerställa att ombudsmannens begäranden om information hanteras mer systematiskt.

REKOMMENDATIONER TILL ITALIEN

Sammantaget har Italien med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Vissa ytterligare framsteg med att fortsätta insatserna för att ytterligare förbättra digitaliseringen av brottmålsdomstolar och åklagarmyndigheter.
- Vissa ytterligare framsteg med att anta uttömmande regler om intressekonflikter men inga framsteg med att anta lobbyingreglering för att inrätta ett fungerande lobbyingregister, inbegripet ett lagstiftningsfotavtryck.
- Inga ytterligare framsteg med att effektivt och snabbt vidta åtgärder mot metoden att kanalisera donationer genom politiska stiftelser och föreningar och införa ett gemensamt elektroniskt register för parti- och kampanjfinansiering.
- Inga ytterligare framsteg med en fortsatt lagstiftningsprocess för att reformera och införa skyddsåtgärder för förtalsordningen, skyddet av tystnadsplikten och journalisters källor, med beaktande av europeiska normer för skydd av journalister.
- Inga ytterligare framsteg med att fortsätta insatserna för att inrätta ett nationellt människorättsinstitut, med beaktande av FN:s Parisprinciper.

På grundval av detta och med beaktande av annan utveckling under den period som avses, och utöver en påminnelse om de relevanta åtaganden som gjorts enligt återhämtnings- och resiliensplanen, rekommenderas Italien att göra följande:

- Fortsätta med insatserna för att ytterligare förbättra digitaliseringen av brottmålsdomstolar och åklagarmyndigheter.
- Anta det pågående lagstiftningsförslaget om intressekonflikter och anta omfattande regler om lobbyverksamhet för att upprätta ett operativt lobbyregister, inbegripet ett lagstiftningsfotavtryck.
- Vidta effektiva och snabba åtgärder mot metoden att kanalisera donationer genom politiska stiftelser och föreningar och inför ett gemensamt elektroniskt register för finansiell information om partier och kampanjer.
- Fortsätta lagstiftningsprocessen som rör förslaget till reform kring förtal, skydd av tystnadsplikt och journalistiska källor, samtidigt som man undviker varje risk för negativa konsekvenser för pressfriheten och ser till att den tar hänsyn till europeiska normer för skydd av journalister.
- Säkerställa att det finns regler eller mekanismer för att tillhandahålla finansiering till public service-medier som är lämplig för att de ska kunna fullgöra sitt public service-uppdrag och för att garantera medierna oberoende.
- Intensifiera insatserna för att inrätta ett nationellt människorättsinstitut, med beaktande av FN:s Parisprinciper.

REKOMMENDATIONER TILL CYPERN

Sammantaget har Cypern med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Vissa framsteg med att stärka åklagarmyndighetens oberoende och ansvarsskyldighet, bland annat genom att tillhandahålla en möjlighet till översyn av statsåklagarens beslut om att inte väcka åtal i eller avsluta förfaranden, med beaktande av europeiska normer om åklagarväsendets oberoende och självständighet.
- Vissa framsteg när det gäller att säkerställa att den nyligen inrättade oberoende myndigheten för korruptionsbekämpning har de ekonomiska, mänskliga och tekniska resurser som krävs för att den ska kunna utföra sina uppgifter effektivt.
- Betydande framsteg med att införa regler om redovisning av tillgångar för förtroendevalda för att fastställa regelbunden och uttömmande registrering i kombination med effektiva, regelbundna och fullständiga kontroller.
- Inga framsteg med att anta lagstiftning för att säkerställa rättvis och transparent fördelning av statliga och statligt ägda företags reklamutgifter.
- Vissa ytterligare framsteg med att gå vidare med processen som syftar till att stärka regler och mekanismer för att stärka public service-mediernas oberoende styrning, med beaktande av europeiska normer för public service-medier.
- Vissa ytterligare framsteg med att gå vidare med antagandet av ramen för ett effektivt och lägligt samråd med berörda parter i lagstiftningsprocessen och säkerställ dess genomförande.

På grundval av detta och med beaktande av annan utveckling under den period som avses, och utöver en påminnelse om de relevanta åtaganden som gjorts enligt återhämtnings- och resiliensplanen, rekommenderas Cypern att göra följande:

- Gå vidare med planer på att anta lagstiftning som syftar till att göra en tydligare åtskillnad mellan statsåklagarens rådgivande funktioner och åklagarfunktioner och vidta åtgärder för att inrätta en effektiv prövning av dennes beslut att inte väcka åtal i eller avbryta förfaranden, med beaktande av europeiska normer för åklagarväsendets oberoende och självständighet.
- Fortsätta med insatserna för att se till att den oberoende myndigheten för korruptionsbekämpning har de ekonomiska, mänskliga och tekniska resurser som krävs för att den ska kunna utföra sina uppgifter effektivt.
- Trygga ett effektivt genomförande av regler om redovisning av tillgångar för förtroendevalda för att fastställa regelbunden och uttömmande registrering i kombination med effektiva, regelbundna och fullständiga kontroller.
- Anta lagstiftning för att säkerställa rättvis och transparent fördelning av statliga och statligt ägda företags reklamutgifter.
- Ytterligare gå vidare med processen som syftar till att stärka regler och mekanismer för att stärka public service-mediernas oberoende styrning, med beaktande av europeiska normer för public service-medier.
- Fortsätta med insatserna för att säkerställa ett effektivt och lägligt samråd med berörda parter i lagstiftningsprocessen och åtgärda brister.

REKOMMENDATIONER TILL LETTLAND

Sammantaget har Lettland med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Inga framsteg med att vidta åtgärder för att säkerställa lämpliga säkerhetsåtgärder mot otillbörlig politisk påverkan när det gäller utnämning till domare vid Högsta domstolen, med beaktande av europeiska normer för utnämning av domare.
- Vissa ytterligare framsteg när det gäller att säkerställa ett effektivt genomförande av lagstiftningen om lobbyverksamhet, bland annat genom upprättandet av ett särskilt lobbyregister.

På grundval av detta och med hänsyn till annan utveckling under perioden som avses rekommenderas Lettland att göra följande:

- Vidta åtgärder för att säkerställa lämpliga säkerhetsåtgärder mot otillbörlig politisk påverkan i det befintliga utnämningsförfarandet för domare vid Högsta domstolen, med beaktande av europeiska normer för utnämning av domare.
- Fortsätta arbetet med att effektivt genomföra lagstiftningen om lobbyverksamhet, bland annat genom upprättandet av ett särskilt lobbyregister.

REKOMMENDATIONER TILL LITAUEN

Sammantaget har Litauen med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Vissa ytterligare framsteg med att fortsätta med reformen av systemet för rättshjälp, däribland genom att säkerställa lämpliga villkor för deltagande av de som tillhandahåller rättshjälp, med beaktande av europeiska normer för rättshjälp.
- Vissa ytterligare framsteg med att fortsätta med insatserna för att förbättra insynen i systemet för utnämning av domare, i synnerhet vid Högsta domstolen, med beaktande av europeiska normer för utnämning av domare.
- Betydande framsteg med att fortsätta med insatserna för att ge domstolsväsendet tillräckliga resurser, däribland när det gäller lönenivåer för åklagare och icke-rättslig personal, med beaktande av europeiska normer för domstolsväsendets resurser och löner.
- Betydande framsteg med att tillhandahålla lämpliga personalresurser och ekonomiska resurser så att kansliet för parlamentets ombudsman kan fungera, med beaktande av europeiska normer för ombudsinstitutioners resurser och FN:s Parisprinciper.

På grundval av detta och med hänsyn till annan utveckling under perioden som avses rekommenderas Litauen att göra följande:

- Slutföra reformen av systemet för rättshjälp, särskilt genom att minska den administrativa bördan och säkerställa lämpliga villkor för deltagande av de som tillhandahåller rättshjälp, med beaktande av europeiska normer för rättshjälp.
- Fortsätta med insatserna för att förbättra insynen i systemet för utnämning av domare, i synnerhet vid Högsta domstolen, med beaktande av europeiska normer för utnämning av domare.
- Fortsätta med insatserna för att ge rättssystemet tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser, med beaktande av europeiska normer för rättssystemets resurser.

REKOMMENDATIONER TILL LUXEMBURG

Sammantaget har Luxemburg med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Fullt ut genomfört rekommendationen om att fortsätta med processen för att anta en reform som syftar till att göra rättshjälp mer tillgänglig.
- Betydande framsteg med att utvärdera genomförandet av den nya lagstiftningen om lobbyverksamhet i parlamentet och öppenhetsregistrets funktion, men inga framsteg med att säkerställa att det uppfyller öppenhetskraven i parlamentets förfaranderegler.
- Vissa ytterligare framsteg med att säkerställa genomförandet av åtgärder som antas i förhållande till den tid som behövs för att behandla begäranden om utlämnande av allmänna handlingar, med beaktande av europeiska normer för tillgång till allmänna handlingar.
- Vissa framsteg med att förbättra lagstiftningsprocessen genom att erbjuda berörda parter fler möjligheter att delta i offentliga samråd.

På grundval av detta och med hänsyn till annan utveckling under perioden som avses rekommenderas Luxemburg att göra följande:

- Stärka insatserna för att uppnå en fullständig digitalisering av civilrättsliga, straffrättsliga och administrativa förfaranden.
- Intensifiera insatserna för att öka informationen i öppenhetsregistret, bland annat genom att omfatta all information som anges i parlamentets arbetsordning.
- Gå vidare med reformen av den rättsliga ramen för utlämnande av officiella handlingar, med beaktande av europeiska normer för tillgång till officiella handlingar.
- Förbättra beslutsprocessen på lagstiftningsområdet, särskilt på parlamentsnivå, genom att öka insynen i och deltagandet av berörda parter i de offentliga samråden.

REKOMMENDATIONER TILL UNGERN

Sammantaget har Ungern med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Inga framsteg med att förbättra insynen i systemen för ärendetilldelning vid domstolar i lägre instans, med beaktande av europeiska normer om ärendetilldelning.
- Inga framsteg med att anta övergripande reformer av lobbyverksamhet och svängdörrar och förbättra systemet för redovisning av tillgångar ytterligare för att säkerställa effektiv tillsyn och efterlevnad.
- Ännu inga framsteg med att se till att uppnå verkliga resultat när det gäller utredningar, åtal och slutliga domar i korruptionsärenden på hög nivå.
- Inga framsteg med att införa mekanismer för att stärka medietillsynsmyndighetens funktionella oberoende, med beaktande av europeiska normer för medietillsynsmyndigheters oberoende.
- Inga framsteg med att stärka regler och mekanismer för att förbättra public service-mediernas oberoende styrning och redaktionella oberoende, med beaktande av europeiska normer för public service-medier.
- Inga framsteg med att anta lagstiftning för att säkerställa rättvis och transparent fördelning av statliga och statligt ägda företags reklamutgifter.
- Inga framsteg med att främja ett säkert och gynnsamt medborgerligt utrymme och undanröja hinder som påverkar organisationer i det civila samhället, bland annat genom att upphäva lagstiftning som hindrar deras arbetskapacitet, i synnerhet immigrationsskatten.

På grundval av detta, och med beaktande av annan utveckling under den period som avses, utöver en påminnelse om skyldigheten att följa EU-domstolens avgöranden med koppling till rättsstaten och de överträdelseförfaranden med koppling till rättsstaten som avses i landskapitlet, kommissionens bedömning inom ramen för villkorlighetsordningen, de relevanta farhågor som tagits upp i samband med förfarandet enligt artikel 7.1 i EU-fördraget som inleddes av Europaparlamentet, de relevanta åtaganden som gjorts inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen och de relevanta landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen, rekommenderas Ungern att göra följande:

- Förbättra insynen i systemen för ärendetilldelning vid domstolar i lägre instans, med beaktande av europeiska normer om ärendetilldelning.
- Vidta strukturella åtgärder för att åtgärda lönerna för domare, åklagare och annan personal inom rättsväsendet, med beaktande av europeiska normer för domstolsväsendets löner.
- Anta övergripande reformer av lobbyverksamhet och svängdörrar och förbättra systemet för redovisning av tillgångar ytterligare för att säkerställa effektiv tillsyn och efterlevnad.
- Se till att uppnå verkliga resultat när det gäller utredningar, åtal och slutliga domar i korruptionsärenden på hög nivå.
- Införa mekanismer för att stärka medietillsynsmyndighetens funktionella oberoende, med beaktande av europeiska normer för medietillsynsmyndigheters oberoende.
- Anta lagstiftning för att säkerställa rättvis och transparent fördelning av statliga och statligt ägda företags reklamutgifter.

- Stärka regler och mekanismer för att förbättra public service-mediernas oberoende styrning och redaktionella oberoende, med beaktande av europeiska normer för public service-medier.
- Undanröja hinder som påverkar organisationer i det civila samhället och främja ett säkert och livskraftigt utrymme för civilsamhället, bland annat genom att upphäva lagstiftning som hämmar deras arbetsförmåga, särskilt immigrationsskatten.

REKOMMENDATIONER TILL MALTA

Sammantaget har Malta med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Vissa framsteg med att ta itu med behovet av att delaktiggöra domstolsväsendet i förfarandet för att utnämna överdomaren, med beaktande av europeiska normer för utnämning av domare och Venedigkommissionens yttrande.
- Vissa ytterligare framsteg med att stärka insatserna för att effektivisera domstolsväsendet, i synnerhet för att förkorta förfarandena.
- Vissa framsteg med att ta itu med utmaningar kopplade till utredningarnas längd i korruptionsärenden på hög nivå, och inga framsteg med att uppnå verkliga resultat när det gäller slutliga domar.
- Vissa framsteg med att anta rättsliga och andra skyddsåtgärder för att förbättra journalisters arbetsmiljö, men inga framsteg när det gäller tillgång till allmänna handlingar, med beaktande av europeiska normer för skydd av journalister och tillgång till allmänna handlingar.
- Inga framsteg med att stärka regler och mekanismer för att förbättra public service-mediernas oberoende styrning och redaktionella oberoende, med beaktande av europeiska normer för public service-medier.
- Ännu inga framsteg med att inrätta ett nationellt människorättsinstitut, med beaktande av FN:s Parisprinciper.
- Vissa framsteg har gjorts när det gäller allmänhetens deltagande i lagstiftningsprocessen, men ingen formell ram har fastställts.

På grundval av detta och med beaktande av annan utveckling under den period som avses, och utöver en påminnelse om de relevanta åtaganden som gjorts enligt återhämtnings- och resiliensplanen, rekommenderas Malta att göra följande:

- Fortsätta arbetet med det reformförslag som godkänts av regeringen när det gäller att involvera rättsväsendet i förfarandet för utnämning av chefsdomaren.
- Ytterligare stärka insatserna för att effektivisera domstolsväsendet, inbegripet genom att allokera tilläggsresurser, i synnerhet för att förkorta förfarandena.
- Fortsätta med insatserna för att ta itu med utmaningar kopplade till utredningarnas längd i korruptionsärenden på hög nivå och öka ansträngningarna för att uppnå verkliga resultat när det gäller slutliga domar.
- Anta rättsliga och andra skyddsåtgärder för att förbättra journalisters arbetsmiljö, däribland när det gäller tillgång till allmänna handlingar, med beaktande av europeiska normer för skydd av journalister och tillgång till allmänna handlingar.
- Stärka regler och mekanismer för att förbättra public service-mediernas oberoende styrning och redaktionella oberoende, med beaktande av europeiska normer för public service-medier.
- Intensifiera åtgärderna för att inrätta ett nationellt människorättsinstitut, med beaktande av FN:s Parisprinciper.
- Införa en formell ram för allmänhetens deltagande i lagstiftningsprocessen.

REKOMMENDATIONER TILL NEDERLÄNDERNA

Sammantaget har Nederländerna med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Vissa ytterligare framsteg med insatserna för att förbättra rättssystemets digitaliseringsnivå, i synnerhet när det gäller offentliggörandet av domar.
- Vissa ytterligare framsteg med slutförandet av översynen av reglerna om svängdörrar som rör tidigare ministrar och statssekreterare, inbegripet en tvåårig karenstid och restriktioner för betalda verksamheter.
- Vissa framsteg med att fastställa strängare regler för öppenhet när det gäller lobbyverksamhet för medlemmar av regeringen och parlamentet.
- Vissa ytterligare framsteg med den övergripande uppföljningen av affären rörande bidrag för barnomsorg, med deltagande av alla relevanta statliga myndigheter, och på grundval av det arbete som utförts av den statliga kommissionen för rättsstatsprincipen.

På grundval av detta och med hänsyn till annan utveckling under perioden som avses rekommenderas Nederländerna att göra följande:

- Fortsätta med insatserna för att ta itu med bristen på personal och utmanande arbetsvillkor i rättsväsendet.
- Slutföra översynen av reglerna om svängdörrar som rör tidigare ministrar och statssekreterare, inbegripet en tvåårig karenstid och restriktioner för betalda verksamheter.
- Fastställa strängare regler för öppenhet när det gäller lobbyverksamhet för medlemmar av regeringen och parlamentet.
- Förbättra styrningen av public service-medierna och deras förmåga att upprätthålla journalistiska standarder, med beaktande av europeiska standarder för public service-medier.
- Säkerställa en lämplig uppföljning av rekommendationerna från den statliga kommissionen för rättsstatsprincipen och stärka medborgarnas rättsliga skydd.

REKOMMENDATIONER TILL ÖSTERRIKE

Sammantaget har Österrike med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Inga framsteg med att åtgärda behovet av att delaktiggöra domstolsväsendet i förfaranden för att utnämna domstolsordförande vid förvaltningsdomstolar, med beaktande av europeiska normer för utnämning av domare och val av domstolsordförande.
- Inga ytterligare framsteg med att gå vidare med reformen för att inrätta en oberoende federal åklagarmyndighet, med beaktande av europeiska normer för åklagarväsendets oberoende och självständighet, bland annat för att säkerställa att åklagare som är specialiserade på korruptionsbekämpning kan bedriva oberoende verksamhet.
- Inga framsteg med att införa effektiva regler för redovisning av tillgångar och intressen för parlamentsledamöter, inbegripet effektiva övervaknings- och sanktionsmekanismer.
- Inga framsteg med att anta lagstiftning för att stärka ramen för lobbyverksamhet, inbegripet dess omfattning, tillsyn och verkställande.
- Vissa ytterligare framsteg med att vidta åtgärder för att reformera ramen för fördelning av statlig annonsering för offentliga myndigheter på alla nivåer, i synnerhet för att göra fördelningen mer rättvis.
- Fullt ut genomfört rekommendationen om att gå vidare med reformen om tillgång till offentlig information, med beaktande av europeiska normer för tillgång till allmänna handlingar.

På grundval av detta och med hänsyn till annan utveckling under perioden som avses rekommenderas Österrike att göra följande:

- Ta itu med behovet av att delaktiggöra domstolsväsendet i förfaranden för att utnämna domstolsordförande vid förvaltningsdomstolar, med beaktande av europeiska normer för utnämning av domare och val av domstolsordförande.
- Arbeta vidare med reformen för att inrätta en oberoende federal åklagarmyndighet, med beaktande av europeiska normer för åklagarväsendets oberoende och självständighet, bland annat för att säkerställa att åklagare som är specialiserade på korruptionsbekämpning kan bedriva oberoende verksamhet.
- Införa effektiva regler för redovisning av tillgångar och intressen för parlamentsledamöter, inbegripet effektiva övervaknings- och sanktionsmekanismer.
- Anta ett lagstiftningsförslag för att stärka ramen för lobbyverksamhet, inbegripet ett öppenhetsregister.
- Vidta åtgärder för att säkerställa korrekt genomförande och efterlevnad när det gäller en rättvis fördelning av offentlig annonsering.

REKOMMENDATIONER TILL POLEN

Sammantaget har Polen med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Vissa framsteg med att separera justitieministerns och riksåklagarens funktion och betydande framsteg med att fortsätta satsningarna för att säkerställa åklagarmyndighetens funktionella oberoende från regeringen.
- Inga framsteg med att stärka de befintliga integritetsreglerna genom att införa regler om lobbyverksamhet och vissa framsteg med ett standardiserat onlinesystem för offentliga tjänstemäns och parlamentsledamöters redovisning av tillgångar.
- Vissa framsteg med att säkerställa oberoende och effektiva utredningar och åtal, men inga framsteg med att ta itu med den vida omfattningen av immunitet för höga chefer, liksom ännu inga framsteg med att avstå från att införa klausuler om straffrihet i lagstiftning i syfte att möjliggöra verkliga resultat när det gäller korruptionsfall på hög nivå.
- Vissa framsteg med att säkerställa att rättvisa, transparenta och icke-diskriminerande förfaranden följs för beviljanden av verksamhetstillstånd för medier.
- Vissa framsteg med att stärka regler och mekanismer för att förbättra public service-mediernas oberoende styrning och redaktionella oberoende, med beaktande av europeiska normer för public service-medier.
- Fullt ut genomfört rekommendationen om att säkerställa en mer systematisk uppföljning av högsta revisionsmyndighetens iakttagelser och säkerställa skyndsamt utnämning av den högsta revisionsmyndighetens kollegiemedlemmar för att säkerställa att den fungerar effektivt.
- Betydande framsteg med att förbättra ramen inom vilken civilsamhället verkar och fullt ut genomfört rekommendationen om att fortsätta med sådana insatser som rör ombudsmannen, med beaktande av europeiska normer för civilsamhället och ombudsinstitutioner.

På grundval av detta, och med beaktande av annan utveckling som ägde rum under referensperioden, inbegripet Europeiska kommissionens avslutande av förfarandet enligt artikel 7.1 och mot bakgrund av handlingsplanen för rättsstatsprincipen som syftar till att stärka rättsväsendets oberoende, och utöver att påminna om skyldigheten att följa rättsstatsrelaterade avgöranden från Europeiska unionens domstol och de överträdelseförfaranden i samband med rättsstatsprincipen som avses i landskapitlet samt att påminna om de relevanta åtaganden som gjorts inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen, rekommenderas Polen att göra följande:

- Fortsätta med insatserna för att separera justitieministerns och riksåklagarens funktion och säkerställa åklagarmyndighetens funktionella oberoende från regeringen.
- Stärka de befintliga integritetsreglerna genom att införa regler om lobbyverksamhet och ett standardiserat onlinesystem för offentliga tjänstemäns och parlamentsledamöters redovisning av tillgångar.
- Fortsätta med insatserna för att säkerställa oberoende och effektiva utredningar och åtal, ta itu med den vida omfattningen av immunitet för höga chefer och avlägsna tidigare införda klausuler om straffrihet i lagstiftning i syfte att möjliggöra verkliga resultat när det gäller korruptionsfall på hög nivå.
- Fortsätta med insatserna för att säkerställa att rättvisa, transparenta och icke-diskriminerande förfaranden följs för beviljanden av verksamhetstillstånd för medier.

- Fortsätta med insatserna för att säkerställa en ändamålsenlig lagstiftningsram för public service-mediernas oberoende styrning och redaktionella oberoende, med beaktande av europeiska normer för public service-medier.
- Fortsätta den pågående processen för att förbättra den ram inom vilken det civila samhället verkar, med beaktande av europeiska normer för det civila samhällets organisationer.

REKOMMENDATIONER TILL PORTUGAL

Sammantaget har Portugal med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Vissa framsteg med att fortsätta med insatserna för att säkerställa tillräckliga personalresurser för domstolsväsendet, särskilt när det gäller övrig personal, och vissa ytterligare framsteg med att effektivisera det, i synnerhet i fråga om förvaltnings- och skattedomstolar.
- Betydande fortsatta framsteg med att fortsätta insatserna för att stärka insynen i tilldelning av ärenden, särskilt genom övervakning av genomförandet av de nya reglerna om elektronisk tilldelning.
- Vissa ytterligare framsteg med att fortsätta med de insatser som gjorts för att säkerställa tillräckliga resurser för förebyggande, utredning och lagföring av korruption, inbegripet för den nya mekanismen för korruptionsbekämpning.
- Vissa ytterligare framsteg med att säkerställa att enheten för transparens kan genomföra effektiv övervakning och kontroll av redovisningar av tillgångar.
- Vissa ytterligare framsteg med att slutföra reformerna för att stärka insynen i lagstiftningsarbetet, i synnerhet genomförandet av verktyg för konsekvensbedömning.

På grundval av detta och med beaktande av annan utveckling under den period som avses, och utöver en påminnelse om de relevanta åtaganden som gjorts enligt återhämtnings- och resiliensplanen, rekommenderas Portugal att göra följande:

- Fortsätta med insatserna för att säkerställa tillräckliga personalresurser för domstolsväsendet, särskilt när det gäller övrig personal, och effektivisera det, i synnerhet förvaltnings- och skattedomstolar.
- Vidta åtgärder för att säkerställa att den allmänna straffprocesslagstiftningen är tillräcklig för att effektivt hantera komplexa straffrättsliga förfaranden.
- Fortsätta med insatserna för att säkerställa tillräckliga resurser för förebyggande, utredning och lagföring av korruption, inbegripet för den nya mekanismen för korruptionsbekämpning.
- Säkerställa att enheten för transparens kan genomföra effektiv övervakning och kontroll av redovisningar av tillgångar.
- Slutföra reformerna för att stärka insynen i lagstiftningsarbetet, i synnerhet genomförandet av verktyg för konsekvensbedömning.

REKOMMENDATIONER TILL RUMÄNIEN

Sammantaget har Rumänien med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Vissa ytterligare framsteg med att slutföra den process som inletts för att ta hänsyn till rekommendationerna i Venedigkommissionens yttrande om lagarna om rättsväsendet.
- Vissa ytterligare framsteg med att säkerställa tillräckliga personalresurser för domstolsväsendet, däribland åklagarmyndigheten, med beaktande av europeiska normer.
- Vissa framsteg med att vidta åtgärder, särskilt på operativ nivå, för att ta itu med kvarstående farhågor rörande utredning och lagföring av brott inom domstolsväsendet, inbegripet med avseende på korruptionsbrott, med beaktande av europeiska normer.
- Inga framsteg med att införa regler om lobbyverksamhet för parlamentsledamöter.
- Inga framsteg med att stärka regler och mekanismer för att förbättra public service-mediernas oberoende styrning och redaktionella oberoende, med beaktande av europeiska normer för public service-medier.
- Inga ytterligare framsteg med att säkerställa effektiva offentliga samråd innan lagförslag antas.
- Vissa framsteg i arbetet med att erhålla ackreditering för ett nationellt människorättsinstitut, med beaktande av FN:s Parisprinciper.

På grundval av detta och med beaktande av annan utveckling under den period som avses, och utöver en påminnelse om de relevanta åtaganden som gjorts enligt återhämtnings- och resiliensplanen, rekommenderas Rumänien att göra följande:

- Slutföra den process som inletts i syfte att ta hänsyn till rekommendationerna från Venedigkommissionen om lagarna om rättsväsendet, bland annat genom samråd och utvärderingar i syfte att ytterligare förbättra lagarna om rättsväsendet så fort tillfälle ges.
- Fortsätta med insatserna för att säkerställa tillräckliga personalresurser för domstolsväsendet, däribland åklagarmyndigheten, med beaktande av europeiska normer.
- Vidta åtgärder, särskilt på operativ nivå, för att säkerställa effektiv utredning och lagföring av brott inom domstolsväsendet, inbegripet med avseende på korruptionsbrott, med beaktande av europeiska normer.
- Införa regler om lobbyverksamhet för parlamentsledamöter.
- Öka insatserna för att stärka regler och mekanismer för att förbättra public service-mediernas oberoende styrning och redaktionella oberoende, med beaktande av europeiska normer för public service-medier.
- Öka insatserna för att säkerställa effektiva offentliga samråd före antagandet av lagstiftning.
- Gå vidare med processen för att erhålla ackreditering för två nationella människorättsinstitut, med beaktande av FN:s Parisprinciper.

REKOMMENDATIONER TILL SLOVENIEN

Sammantaget har Slovenien med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Betydande ytterligare framsteg med att gå vidare med processen för att säkerställa att reglerna om parlamentariska utredningar innehåller tillräckliga garantier för domares och statsåklagares oberoende, med beaktande av europeiska normer för domstolsväsendets oberoende.
- Vissa framsteg med att säkerställa att reformen av utnämningen av domare innehåller adekvata skyddsåtgärder för domstolsväsendets oberoende, med beaktande av europeiska normer för domstolsväsendets oberoende.
- Vissa framsteg med att vidta åtgärder för att öka domares och statliga åklagares löner, med beaktande av europeiska normer för domstolsväsendets resurser och löner.
- Vissa ytterligare framsteg med rekommendationen om att anta en ny strategi och handlingsplan för korruptionsbekämpning med konkreta åtgärder och en tidsram för genomförandet av dem och vissa framsteg med att öka insatserna för att säkerställa verkliga resultat när det gäller utredningar, åtal och slutliga domar i fall av korruption, inbegripet i fall på hög nivå.
- Vissa framsteg med att inleda den rättsliga proceduren och gå vidare med processen för att anta icke-rättsliga skyddsåtgärder för att skydda journalister, särskilt online, med beaktande av europeiska normer för skydd av journalister.

På grundval av detta och med beaktande av annan utveckling under den period som avses, och utöver en påminnelse om de relevanta åtaganden som gjorts enligt återhämnings- och resiliensplanen, rekommenderas Slovenien att göra följande:

- Slutföra lagstiftningsprocessen för att ändra reglerna om parlamentariska utredningar med tillräckliga garantier för domares och statsåklagares oberoende, med beaktande av europeiska normer för domstolsväsendets oberoende.
- Vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att reformen av utnämningen av domare innehåller adekvata skyddsåtgärder för domstolsväsendets oberoende, med beaktande av europeiska normer för domstolsväsendets oberoende.
- Slutföra åtgärderna för att öka domares och statliga åklagares löner, med beaktande av europeiska normer för domstolsväsendets resurser och löner.
- Slutföra antagandet av den nya strategin och handlingsplanen för korruptionsbekämpning och inleda genomförandet, samt vidta åtgärder för att säkerställa verkliga resultat när det gäller utredningar, åtal och slutliga domar i fall av korruption, inbegripet i fall på hög nivå.
- Ytterligare påskynda processen för att anta rättsliga och icke-rättsliga skyddsåtgärder för att förbättra skyddet av journalister, särskilt online, med beaktande av europeiska normer för skydd av journalister.
- Säkerställa att det finns regler eller mekanismer för att tillhandahålla finansiering till public service-medier som är lämplig för att de ska kunna fullgöra sitt public service-uppdrag samtidigt som mediernas oberoende garanteras.

REKOMMENDATIONER TILL SLOVAKIEN

Sammantaget har Slovakien med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Inga framsteg med att införa åtgärder för att säkerställa att ledamöterna i domarrådet, särskilt de som inte väljs av domare, omfattas av tillräckliga garantier för oberoende när det gäller avskedande, med beaktande av europeiska normer för domarråds oberoende.
- Inga framsteg med att säkerställa att tillräckliga skyddsåtgärder har införts och efterlevs när domare hålls straffrättsligt ansvariga för brottet ”rättsmissbruk” med avseende på deras rättsliga avgöranden.
- Ännu inga framsteg med att införa förslag för att reglera lobbyverksamhet och stärka lagstiftningen om intressekonflikter och redovisning av tillgångar.
- Inga framsteg med att vidta åtgärder för att förbättra samordningen mellan olika brottsbekämpande enheter och säkerställa att åklagares beslut är objektiva, och inga framsteg med att gå vidare med lagstiftningsändringar för att begränsa riksåklagarens befogenhet att ogiltigförklara åklagares beslut i syfte att främja verkliga resultat när det gäller korruptionsfall på hög nivå.
- Inga framsteg med att förbättra public service-mediernas oberoende styrning och redaktionella oberoende, med beaktande av europeiska normer för public service-medier.
- Vissa framsteg med att gå vidare med processen för att fastställa rättsliga och andra skyddsåtgärder för att förbättra journalisters fysiska säkerhet och arbetsmiljö, däribland reformen av förtalslagen, med beaktande av europeiska normer för skydd av journalister.
- Inga framsteg med att säkerställa effektiva offentliga samråd och berörda parter deltagande i lagstiftningsprocessen.

På grundval av detta och med beaktande av annan utveckling under den period som avses, och utöver en påminnelse om de relevanta åtaganden som gjorts enligt återhämtnings- och resiliensplanen och de relevanta landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen, rekommenderas Slovakien att göra följande:

- Införa åtgärder för att säkerställa att ledamöterna i domarrådet, särskilt de som inte väljs av domare, omfattas av tillräckliga garantier för oberoende när det gäller avskedande, med beaktande av europeiska normer för domarråds oberoende.
- Säkerställa att tillräckliga skyddsåtgärder har införts och efterlevs när domare hålls straffrättsligt ansvariga för brottet ”rättsmissbruk” med avseende på deras rättsliga avgöranden.
- Lägga fram förslag för att reglera lobbyverksamhet och stärka lagstiftningen om intressekonflikter och redovisning av tillgångar.
- Säkerställa en effektiv och oberoende utredning och lagföring av korruptionsfall på hög nivå i syfte att uppnå verkliga resultat, bland annat genom att förhindra otillbörlig inblandning i sådana fall och genom att begränsa användningen av riksåklagarens befogenheter att upphäva slutliga utrednings- och åklagarbeslut.
- Stärka regler och mekanismer för att återställa och ytterligare trygga public service-mediernas oberoende styrning och redaktionella oberoende, med beaktande av europeiska normer för public service-medier.

- Gå vidare med processen för att fastställa rättsliga och andra skyddsåtgärder för att förbättra journalisters fysiska säkerhet och arbetsmiljö, däribland reformen av förtalslagen, med beaktande av europeiska normer för skydd av journalister.
- Säkerställa effektiva offentliga samråd och berörda parter deltagande i lagstiftningsprocessen, bland annat genom att undvika överdriven användning av det påskyndade förfarandet.

REKOMMENDATIONER TILL FINLAND

Sammantaget har Finland med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Betydande framsteg med avseende på rekommendationen om att fortsätta att följa upp rapporten om bedömning av och framtida utvecklingstrender inom domstolsväsendet, och med vissa framsteg i att gå vidare med reformen av utnämningen av nämndemän, med beaktande av europeiska normer för rättsväsendets oberoende.
- Inga ytterligare framsteg med att anta lagstiftning om handel med inflytande och vissa framsteg med att fortsätta att vidta åtgärder för att föreslå en översyn av mutbrott utomlands.
- Inga framsteg med att stärka den ram för integritet och ansvarsskyldighet som gäller för ministrar och de högsta tjänstemännen genom att anta anvisningar om tjänstemannaetik.
- Vissa ytterligare framsteg när det gäller reformen av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet i syfte att säkerställa en faktisk och mer omfattande tillgång till handlingar, mot bakgrund av de europeiska normerna för tillgång till offentliga handlingar.

På grundval av detta och med beaktande av annan utveckling som ägde rum under referensperioden rekommenderas Finland att:

- Fortsätta arbetet i arbetsgruppen ”Rättsstatens garantier och utvecklandet av rättsväsendet” i syfte att stärka rättsväsendets oberoende och höja kvaliteten på det rättsliga skyddet.
- Reformera systemet för utnämning av nämndemän, med beaktande av europeiska normer för rättsväsendets oberoende.
- Anta lagstiftning om handel med inflytande och föreslå en översyn av mutbrott utomlands.
- Stärka den ram för integritet och ansvarsskyldighet som gäller för ministrar och de högsta tjänstemännen genom att anta anvisningar om tjänstemannaetik.
- Driva vidare på reformen av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet i syfte att säkerställa en faktisk och mer omfattande tillgång till handlingar, mot bakgrund av de europeiska normerna för tillgång till offentliga handlingar.

REKOMMENDATIONER TILL SVERIGE

Sammantaget har Sverige med avseende på rekommendationerna i 2023 års rapport om rättsstatsprincipen uppnått följande:

- Inga framsteg med att säkerställa att systemet för utseende av nämndemän garanterar deras oberoende, med beaktande av europeiska normer för rättsväsendets oberoende.
- Helt genomfört utvärderingen av karensreglerna för de högsta funktionerna i regeringen med avseende på omfattning, verkan och tillämpning.
- Vissa framsteg med att stärka bekämpandet av mutor utomlands, genom att ändra de befintliga lagfästa definitionerna för att förbättra åtal mot och verkställighet av domar i ärenden som rör mutor utomlands.
- Vissa ytterligare framsteg med att fortsätta arbetet för att se till att de pågående reformerna av reglerna om civilsamhällesorganisationernas finansiering och verksamhet inte påverkar engagemanget i civilsamhället i orimlig utsträckning.

Därför, och med hänsyn tagen till annan utveckling som skedde under referensperioden, rekommenderas Sverige att göra följande:

- Säkerställa att systemet för utseende av nämndemän garanterar deras oberoende, med beaktande av europeiska normer för rättsväsendets oberoende.
- Säkerställa lämplig uppföljning av utvärderingen av karensregler.
- Stärka bekämpandet av mutor utomlands, genom att ändra de befintliga lagfästa definitionerna för att förbättra åtal mot och verkställighet av domar i ärenden som rör mutor utomlands.
- Fortsätta arbetet för att se till att reformerna av reglerna om civilsamhällesorganisationernas finansiering och verksamhet inte påverkar engagemanget i civilsamhället i orimlig utsträckning.